

26.03.2012

Kj/4

§ 301

Vuoden 2011 tilinpäätöksen hyväksyminen

HEL 2012-004500 T 02 06 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti omalta osaltaan hyväksyä vuoden 2011 tilinpäätöksen ja ehdottaa kaupunginvaltuustolle tilikauden tuloksen 254 964 607,34 ennen varaus- ja rahastokirjauksia käsittelystä seuraavaa:

Helsingin Energia -liikelaitoksen ylijäämä, 196 827 183,29 euroa siirretään Helsingin Energia -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin Energia -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan

Helsingin Satama -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 21 133 153,39 euroa siirretään Helsingin Satama -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin Satama -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan

HKL -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 1 770 449,43 euroa siirretään HKL-liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti HKL -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan

Palmia -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 5 990 003,96 euroa siirretään Palmia -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Palmia -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan

Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitoksen (Talpa) ylijäämä, 694 781,74 euroa siirretään Taloushallintopalvelu -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan

Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen (Oiva Akatemia) alijäämä, - 13 026,50 euroa siirretään Henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan

Asuntolainarahaston ylijäämä, 372 931,90 euroa, asuntotuotantorahaston ylijäämä, 2 628 933,97 euroa, urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston ylijäämä, 474 022,19 euroa,

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

vakuutusrahaston ylijäämä, 361 713,61 euroa ja
innovaatorahaston alijäämä, - 4 585 316,58 euroa siirretään
rahastojen sääntöjen mukaisesti niiden rahastopääomiin

Kaupunginhallitus ehdottaa lisäksi, että muun toiminnan tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahastosta tuloutetaan
alueen investointeihin käytetty määrä 11 095 457,86 euroa.

Asuntotuotantorahastoon siirretään asuntotuotantotoimikunnan
esityksen mukaisesti asuntotuotantotoimiston tilikauden
tuloksesta, 152 500 euroa.

Lähiörahastosta tuloutetaan toteutunutta käyttöä vastaava
määrä, 3 778 147,35 euroa.

Kallion virastotalon peruskorjausta varten tehdystä
investointivarauksesta syntynyttä poistoeroa tuloutetaan
840 939,63 euroa.

Muun toiminnan tilikauden ylijäämä varaus- ja rahastokirjausten
jälkeen, 53 833 432,85 euroa, ehdotetaan kirjattavaksi
kaupungin taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-
/alijäämiin.

Lisäksi kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että
Helsingin Energian taseen kertyneistä voittovaroista siirretään 200
miljoonaa euroa kirjattavaksi kaupungin omaan pääomaan edellisten
tilikausien yli-/alijäämiin.

Edelleen kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että
kaupungin taseeseen kertyneistä voittovaroista siirretään uusien
innovaatiohankkeiden aloittamisen ja käynnissä olevien
innovaatiohankkeiden jatkorahoittamisen turvaamiseksi
innovaatorahastoon 10 miljoonaa euroa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Tapio Korhonen, rahoitusjohtaja, puhelin: 310 36050
tapio.korhonen(a)hel.fi
Tuula Jäppinen, toimitusjohtaja, puhelin: 310 25100
tuula.jappinen(a)hel.fi

26.03.2012

Kj/4

Liitteet

1 Helsingin kaupungin tilinpäätös 2011.pdf

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen omalta osaltaan hyväksyä vuoden 2011 tilinpäätöksen ja ehdottaa kaupunginvaltuustolle tilikauden tuloksen 254 964 607,34 ennen varaus- ja rahastokirjauksia käsittelystä seuraavaa:

Helsingin Energia -liikelaitoksen ylijäämä, 196 827 183,29 euroa siirretään Helsingin Energia -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin Energia -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan

Helsingin Satama -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 21 133 153,39 euroa siirretään Helsingin Satama -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin Satama -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan

HKL -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 1 770 449,43 euroa siirretään HKL-liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti HKL -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan

Palmia -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 5 990 003,96 euroa siirretään Palmia -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Palmia -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan

Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitoksen (Talpa) ylijäämä, 694 781,74 euroa siirretään Taloushallintopalvelu -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan

Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämisspalvelut -liikelaitoksen (Oiva Akatemia) alijäämä, - 13 026,50 euroa siirretään Henkilöstön kehittämisspalvelut -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämisspalvelut -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan

Asuntolainarahaston ylijäämä, 372 931,90 euroa, asuntotuotantorahaston ylijäämä, 2 628 933,97 euroa, urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston ylijäämä, 474 022,19 euroa, vakuutusrahaston ylijäämä, 361 713,61 euroa ja innovaatorahaston alijäämä, - 4 585 316,58 euroa siirretään

26.03.2012

Kj/4

rahastojen sääntöjen mukaisesti niiden rahastopääomiin

Kaupunginhallitus ehdottaa lisäksi, että muun toiminnan tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahastosta tuloutetaan alueen investointeihin käytetty määrä 11 095 457,86 euroa.

Asuntotuotantorahastoon siirretään asuntotuotantotoimikunnan esityksen mukaisesti asuntotuotantotoimiston tilikauden tuloksesta, 152 500 euroa.

Lähiörahastosta tuloutetaan toteutunutta käyttöä vastaava määrä, 3 778 147,35 euroa.

Kallion virastotalon peruskorjausta varten tehdystä investointivarauksesta syntynyttä poistoeroa tuloutetaan 840 939,63 euroa.

Muun toiminnan tilikauden ylijäämä varaus- ja rahastokirjausten jälkeen, 53 833 432,85 euroa, ehdotetaan kirjattavaksi kaupungin taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämiin.

Lisäksi kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että Helsingin Energian taseen kertyneistä voittovaroista siirretään 200 miljoonaa euroa kirjattavaksi kaupungin omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämiin.

Edelleen kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupungin taseeseen kertyneistä voittovaroista siirretään uusien innovaatiohankkeiden aloittamisen ja käynnissä olevien innovaatiohankkeiden jatkorahoittamisen turvaamiseksi innovaatorahastoon 10 miljoonaa euroa.

Esittelijä

Esittelijä ilmoittaa, että vuoden 2011 tilinpäätös on valmistunut. Tilinpäätös käsittää koko kaupungin tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen.

Helsingin kaupungin vuoden 2011 tilinpäätös osoittaa 280,2 miljoonaa euron ylijäämää. Liikelaitosten ylijäämät olivat yhteensä 226,4 miljoonaa euroa ja muun toiminnan ylijäämä 53,8 miljoonaa euroa.

Tilikauden tulos muodostui seuraavasti:

Tuloslaskelma, milj.euroa	2011	2010
Toimintatuotot	1 693,1	1 628,8
Valmistus omaan käyttöön	159,2	159,2
Toimintakulut	-4 346,5	-4 214,2
Toimintakate	-2 494,2	-2 433,6
Verotulot	2740,0	2 506,5
Valtionosuudet	259,8	250,1
Rahoitustuotot	95,9	82,3
Rahoituskulut	-27,2	-17,3
Vuosikate	574,3	388,0
Poistot ja arvonalentumiset	-361,8	-338,7
Satunnaiset erät	42,5	596,0
Tilikauden tulos	255,0	645,3
Tilinpäätössiirrot	25,2	49,3
Tilikauden ylijäämä	280,2	694,6

Vuoden 2011 tuloslaskelma ei ole vertailukelpoinen vuoden 2010 tuloslaskelmaan, koska tähän sisältyvät vuonna 2010 toteutettu Helsingin Veden toimintojen siirrosta Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle aiheutuneet kirjaukset satunnaisesti eriin ja tilinpäätössiirtoihin. Kirjausten vaikutus vuoden 2010 tilikauden tulokseen oli noin 549,1 milj. euroa ja ylijäämään noin 578,8 milj. euroa.

Kaupungin toimintakulut kasvoivat vuonna 2011 noin 3,1 prosenttia ja toimintatuotot 3,9 prosenttia. Ilman liikelaitoksia ja rahastoja sekä nettobudjetoitua rakentamispalvelua tarkasteltuna aikaisempien vuosien kanssa vertailukelpoiset toimintakulut kasvoivat 2,5 prosenttia ja toimintatuotot 3,0 prosenttia.

Maksurahoituksen osuus toimintakuluista (Toimintatuotot / Toimintakulut) on pienentynyt vuosittain vuoden 2007 suhdeluvusta, 43,0 prosenttia, vuoden 2010 suhdelukuun 40,1 prosenttia. Vuonna 2011 toimintatuottojen osuus toimintakuluista kasvoi 40,4 prosenttiin.

Verotuloja kertyi 233,5 milj. euroa (9,3 prosenttia) enemmän kuin vuonna 2010. Kunnallisveroa kertyi 153,8 milj. euroa (7,5 prosenttia), yhteisöveroa 77,8 milj. euroa (30,2 prosenttia) ja kiinteistöveroa 2 milj. euroa (1,1 prosenttia) enemmän kuin edellisvuonna. Kunnallisverotulojen kasvuun, vaikutti veroprosentin nosto yhdellä prosenttiyksiköllä vuodeksi 2011. Kunnallisverotulojen kasvusta noin ¾ oli veroprosentin noston vaikutusta.

26.03.2012

Kj/4

Vuosikate oli 574,3 miljoonaa euroa. Vuosikate parani edellisestä vuodesta johtuen verotulojen kasvusta ja maltillisesta toimintakulujen kasvusta. Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletuksena pidetään, että kunnan vuosikate on riittävä, jos vuosikate kattaa poistot. Vuoden 2011 vuosikate kattaa poistot, mutta nettoinvestoinneista noin 85 prosenttia.

Vuosikate ilman liikelaitoksia ja rahastoja oli 249,5 miljoonaa euroa ja kattoi poistoista noin 98 prosenttia, mutta investoinneista vain 51,0 prosenttia. Kaupungin peruspalvelutuotannon investoinneista jouduttiin suuri osa kattamaan lainanotolla sekä Helsingin Energian tuloksesta siirretyllä tuloutuksella.

Talousarvion mukainen ylijäämä ilman liikelaitoksia ja itsenäisiä rahastoja oli 53,8 miljoonaa euroa, kun talousarviossa alijäämäksi arvioitiin – 102,7 miljoonaa euroa. Ylijäämä poikkesi budjetoidusta 156,5 miljoonaa euroa.

Rahavarat vuoden lopussa olivat 86,4 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuoden alussa. Kassa-ylijäämä muodostui seuraavasti:

Rahoituslaskelma, milj. euroa	2011	2010
Toiminnan rahavirta	543,2	365,4
Investointien rahavirta	-623,1	183,4
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	-79,9	548,8
Antolainojen muutokset	37,5	-691,7
Ottolainojen muutokset	115,1	280,7
Oman pääoman muutokset	11,9	-
Muut maksuvalmiuden muutokset	1,8	-101,6
Rahoituksen rahavirta yhteensä	166,3	-512,6
Rahavarojen muutos	86,4	36,2

Vuoden 2011 rahoituslaskelma ei ole vertailukelpoinen vuoteen 2010, johtuen vuonna 2010 toteutetusta vesilaitostoimintojen kaupasta Helsingin seudun Ympäristöpalvelut –kuntayhtymälle. Tämä kauppa ei vaikuttanut kokonaisrahavarojen muutokseen, mutta investointeihin sekä otto- ja antolainauksen muutoksiin.

Vuoden 2011 investoinneista lähes 500 miljoonaa euroa kohdistui emokaupungin peruspalvelutuotannon investointeihin. Korkeasta investointitasosta johtuen parantunut vuosikate ei kattanut kaikkia investointeja. Kaupungin nettolainanotto oli 115,1 miljoonaa euroa.

Lainakanta on kasvanut vuodesta 2008 vuoteen 2011 lähes kaksinkertaiseksi.

Vuoden 2011 rahatulot olivat 6 202,9 miljoonaa euroa ja rahamenot 6 181,6 miljoonaa euroa. Kassan riittävyys vuoden lopussa oli 58 päivää eli kaupungin rahavaroilla voitiin kattaa 58 päivän kassamenot.

Tulorahoituksella katettiin investoinneista 85,1 prosenttia. Edellisvuonna luku oli 44,8 prosenttia. Poikkeuksellinen luku johtui vesilaitostointojen järjestelyistä. Ilman sitä tunnusluvun arvo vuonna 2010 olisi ollut 65,9 prosenttia.

Talousarvion mukaisen rahoituslaskelman, ilman liikelaitoksia ja itsenäisiä rahastoja, toimintapääoman muutos ylitti talousarvion 196,7 miljoonaa euroa. Ylitys johtui lähinnä arvioitua suuremmista verotulotilityksistä ja 200 miljoonan euron siirrosta Helsingin Energian taseesta kaupungin pääomiin.

Taseen 31.12.2011 loppusumma oli 11 932,4 miljoonaa euroa. Kasvua edellisestä vuodesta on 225,8 miljoonaa euroa.

Ottolainoja lyhennettiin 116,6 miljoonaa euroa ja uutta lainaa nostettiin 231,7 miljoonaa euroa. Suhteellinen velkaantuneisuus, joka kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, oli 42,3 prosenttia. Lainakanta oli vuoden lopussa 1 285,8 miljoonaa euroa eli 2 157 euroa/asukas.

Omavaraisuusaste oli 75,9 prosenttia. Se kuvaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden yleisenä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääräistä 70 prosentin omavaraisuutta. Kaupungin omavaraisuusaste on pysynyt viime vuodet 75 prosentin yläpuolella.

Tavoitteena on tulevina vuosina saavuttaa tilanne, jossa peruspalvelujen rahoitus on nykyistä kestävämmällä pohjalla eikä palvelutaso ole riippuvainen liiketoiminnan, lähinnä Helsingin Energian ylimääräisistä tuloutuksista. Menokasvun hillitseminen erityisesti tuottavuutta parantamalla on Helsingin keskeinen tavoite talouden tasapainottamiseksi.

Helsingin kaupunkikonsernin tilikauden tulos muodostui seuraavasti:

Konsernituloslaskelma, milj. euroa	2011	2010
Toimintatuotot	2 891,9	2760,7
Toimintakulut	-5 010,8	-4835,8
Osuus osakkuusyhteisöjen	9,7	18,7

26.03.2012

Kj/4

voitosta/tappiosta		
Toimintakate	-2 109,2	-2056,4
Verotulot	2 740,0	2506,5
Valtionosuudet	259,8	250,0
Rahoitustuotot	51,8	34,9
Rahoituskulut	-119,3	-86,1
Vuosikate	823,1	648,9
Poistot ja arvonalentumiset	-552,9	-512,0
Satunnaiset erät	40,2	279,2
Tilikauden tulos	310,4	416,1
Tilinpäättösiirrot	-26,7	1,7
Vähemmistöosuudet	0,8	0,4
Tilikauden ylijäämä	284,5	418,2

Konsernin ylijäämä, 284,5 miljoonaa euroa, oli lähes sama kuin emokaupungin ylijäämä, 280 2 miljoonaa euroa.

Konsernin toimintatuotot kattoivat toimintakuluista 57,8 prosenttia. Vastaava luku vuonna 2010 oli 57,1 prosenttia.

Konsernin vuosikate kattoi poistoista 148,9 prosenttia (126,7 prosenttia vuonna 2010). Vuosikate oli 1 381 euroa/asukas (1 102 euroa/asukas vuonna 2010).

Helsingin kaupunkikonsernin rahoituslaskelman osoittama kassaylijäämä muodostui seuraavasti:

Konsernirahoituslaskelma, milj. euroa	2011	2010
Toiminnan rahavirta	792,2	621,3
Investointien rahavirta	-936,2	-872,4
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	-144,0	-251,1
Antolainojen muutokset	76,4	-268,5
Ottolainojen muutokset	128,6	706,0
Oman pääoman muutokset	7,6	-36,9
Muut maksuvalmiuden muutokset	2,6	-91,8
Rahoituksen rahavirta yhteensä	215,2	308,8
Rahavarojen muutos	71,2	57,7

26.03.2012

Kj/4

Konsernin rahoituslaskelma osoittaa, että konsernin rahavarat kasvoivat tilikauden alusta 71,2 miljoonaa euroa eli lähes saman summan kuin emokaupungin rahavarat, 86,4 miljoonaa euroa.

Konsernin investoinneista 76,2 prosenttia (41,5 prosenttia vuonna 2010) katettiin tulo-rahoituksella. Kassan riittävyys vuoden 2011 lopussa oli 58 päivää (50 päivää vuonna 2010).

Kj toteaa, että

- kuntalain mukaan kunnanhallitus tekee toimintakertomuksessa ehdotuksen tilikauden tuloksen käsittelystä,
- liikelaitosten ja itsenäisinä taseyksikköinä toimivien rahastojen tulokset käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden omissa tilinpäätöksissä,
- Helsingin Energian taseen kertyneistä voittovaroista tulisi siirtää 200 miljoonaa euroa kirjattavaksi kaupungin omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämiin. Helsingin Energia -liikelaitoksen johtokunta päätti 14.2.2012 esittää, että vuonna 2012 kesäkuussa siirretään Helsingin Energian taseeseen kertyneistä voittovaroista 50 miljoonaa euroa Helsingin kaupungin taseen omaan pääomaan,
- innovaatorahastoon tulisi siirtää Helsingin kaupungin taseeseen kertyneistä voittovaroista uusien innovaatiohankkeiden aloittamisen ja jo käynnissä olevien innovaatiohankkeiden jatkorahoittamisen turvaamiseksi 10 miljoonaa euroa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Tapio Korhonen, rahoitusjohtaja, puhelin: 310 36050
tapio.korhonen(a)hel.fi
Tuula Jäppinen, toimitusjohtaja, puhelin: 310 25100
tuula.jappinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin kaupungin tilinpäätös 2011.pdf